

ผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทย จากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา

Impacts and Strategic Decision-Making Guidelines for Thai Exporters from the United States International Trade Tariff Policies

สุนัฐวิทย์ น้อยโสภณ¹, อาริรัตน์ จันทร์โพธิ์ศรี², ณัฐวดี เพชรโสภณ³

¹คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ, มหาวิทยาลัยธนบุรี, sunuttavee_ibm@thonburi-u.ac.th

²คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ, มหาวิทยาลัยธนบุรี, areerat_ib@thonburi-u.ac.th

³คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ, มหาวิทยาลัยธนบุรี,

natthavadee_ib@trums.thonburi-u.ac.t

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของผู้ส่งออกไทย 2) ศึกษาแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยเพื่อลดแรงกดดันจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา งานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการรวบรวมเอกสาร ข้อมูล และ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการส่งออกอาหารแช่แข็ง อาหารทะเลแช่แข็ง และสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการส่งออกสินค้า ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์แบ่งออกเป็น 5 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านการตลาดและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการตลาด 2) ด้านการผลิตการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการผลิต 3) ด้านการสวมสิทธิการส่งออกและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านกำไรสินค้า 4) ด้านการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ 5) ความเชื่อมั่นทางการค้าและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ผลการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกสินค้าและผู้ทรงคุณวุฒิสอดคล้องกับการศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปว่านโยบายทางการค้าที่ไม่แน่นอนของสหรัฐอเมริกาและการใช้อัตราภาษีศุลกากรขาเข้าที่สูง จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการส่งออกทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และด้านการตลาดที่ต้องวางกลยุทธ์สำหรับตลาดเดิมที่เคยส่งออกและขยายตลาดใหม่ที่มีการเจรจาเขตการค้าเสรี การปรับปรุงกระบวนการผลิตที่ลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพ การเคร่งครัดต่อการปฏิบัติด้านกำไรสินค้า การวางแผนป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้าเพื่อสร้างความเชื่อมั่นทางการค้าในระยะยาว

คำหลัก: การค้าระหว่างประเทศ, ภาษีศุลกากร, นโยบายการค้า

Abstract

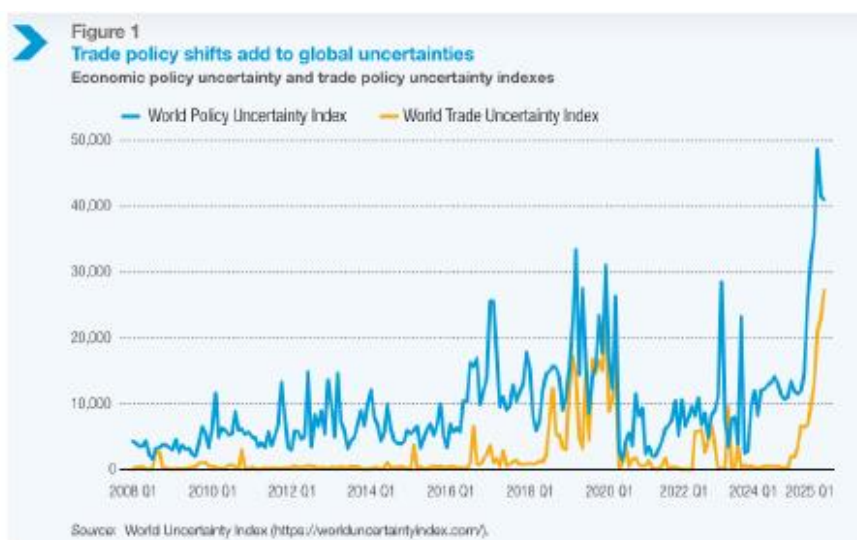
This research aims to 1) study the impact of the United States international trade tariff policy on Thai exporters goods, and 2) examine the strategic decision-making approaches of Thai exporters to mitigate pressure from the United States' international trade tariff policy. This qualitative research employed document collection, data analysis, and a literature review. In-depth interviews with exporters of frozen food, frozen seafood, and consumer goods. The study also involved interviewing experts with experience in export businesses. The research findings show that the five key areas of impact and strategic decision-making are: 1) Marketing and strategic marketing decisions; 2) Production and strategic production decisions; 3) Transshipping and strategic decisions on origin verification processes; 4) Finance and international exchange rates and strategic decisions; and 5) trade confidence and strategic decisions. The findings from interviews with exporters and experts, consistent with relevant documents and research, conclude that the US has uncertain trade policies. This will hurt export businesses in both the short and long term. Marketing strategies will need to be developed for existing export markets and for expanding into new markets through free trade agreements. This includes improving production processes to reduce costs and increase efficiency, strictly adhering to rules of origin, planning to mitigate exchange rate risk, and building strong customer relationships to ensure long-term trade trust.

Keywords: International trade, tariff, trade policy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเชื่อมโยงกันของการค้าระหว่างประเทศของโลกในปัจจุบัน มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนานวัตกรรม พลวัตของการค้าโลกได้รับอิทธิพลอย่างมากจากภาษีศุลกากรและข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่รัฐบาลของประเทศต่างๆ ใช้ควบคุมการไหลเวียนของสินค้าและบริการข้ามพรมแดน ภาษีศุลกากรเป็นภาษีที่เรียกเก็บจากการนำเข้าสินค้า ซึ่งมูลค่าของภาษีศุลกากรสามารถบิดเบือนราคาสินค้าในตลาดและส่งผลกระทบต่อความสามารถทางการแข่งขันของการดำเนินธุรกิจ ในขณะที่ข้อตกลงทางการค้ามีจุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าโดยการลดหรือขจัดอุปสรรคทางการค้า (Jahan & Al-Harbi, 2024) จากผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Benigno & Groen ที่สรุปว่าความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าเป็นหนึ่งในอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ ที่ทำให้ผู้นำเข้าหรือส่งออกสินค้าต้องแบกรับต้นทุนการค้าที่สูงขึ้น นำไปสู่

การลดลงของการค้าระหว่างประเทศ นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่อาจกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศด้วย จากการที่ผู้ประกอบการต้องตระหนักถึงค่าใช้จ่ายและภาษีศุลกากรในการนำเข้าสินค้าหรือส่งออกสินค้า (Benigno & Groen, 2020) โดยรายงานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและและพัฒนาดังกล่าว ในอดีตความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าค่อนข้างจำกัด ช่วงเวลาหลายทศวรรษที่ข้อตกลงระดับพหุภาคีและระดับภูมิภาคทำหน้าที่สร้างเสถียรภาพทางการค้า และป้องกันการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่สร้างความแน่นอนของตลาดโลก ความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้นมักเกิดขึ้นเป็นช่วงๆ เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะกรณี เช่น ความขัดแย้งในภูมิภาค การหยุดชะงักที่เกิดจากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 การแตกแยกในภูมิภาค เช่น สถานการณ์ที่สหราชอาณาจักร (UK) ตัดสินใจถอนตัวจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) อย่างเป็นทางการ หรือความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น ในปี ค.ศ. 2025 ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน (ภาพประกอบที่ 1) การเพิ่มขึ้นนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและไม่ใช่เศรษฐกิจหลายประการ นโยบายอุตสาหกรรมและการแข่งขันเพื่อแข่งขันวัตถุดิบที่สำคัญกำลังผลักดันมาตรการทางการค้า ในขณะที่ความกังวลเกี่ยวกับความไม่สมดุลทางการค้ากำลังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการเรียกร้องให้มีมาตรการแก้ไขทางการค้า นอกจากนี้นโยบายการค้าในหลายประเทศยังถูกนำมาใช้เพื่อการบรรลุเป้าหมายทางการเมืองภายในประเทศ ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งกระตุ้นให้มีการตอบโต้กันของประเทศคู่ค้า เมื่อระบบการค้าที่ยืดหยุ่นเกินไปอ่อนแอลง การเปลี่ยนแปลงทางการค้าจึงมีโอกาสเกิดขึ้นอย่างมาก และที่สำคัญกว่านั้น เมื่อประเทศต่างๆ เผชิญกับความจำเป็นในการปรับปรุงกฎระเบียบทางการค้า โดยใช้กลยุทธ์ทางการค้าที่คลุมเครือ อาจเป็นลักษณะที่แพร่หลายมากขึ้นในกระบวนการกำหนดนโยบายการค้า ซึ่งจะยิ่งเพิ่มความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า (UN Trade and Development, 2025)

ภาพ 1 แสดงการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าเพิ่มความไม่แน่นอนในระดับโลก

ที่มา: UN Trade and Development, 2025

จากที่กล่าวมาผลกระทบของนโยบายการค้าที่ไม่แน่นอนหรือคาดการณ์ไม่ได้ นอกจากจะส่งผลต่อต้นทุนที่สูงขึ้นของผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกแล้ว ผลของการเรียกเก็บภาษีศุลกากรที่สูงอาจนำไปสู่การหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน เนื่องจากธุรกิจอาจต้องพิจารณากลยุทธ์การจัดหาใหม่เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญกับภาษีศุลกากรที่สูง อาจเคลื่อนย้ายหรือปรับเปลี่ยนห่วงโซ่อุปทานไปยังประเทศที่มีอุปสรรคทางการค้าต่ำกว่าเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่สามารถคาดการณ์หรือวางแผนด้านกฎระเบียบได้จะสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจตัดสินใจลงทุนในตลาดใหม่ (Jahan & Al-Harbi, 2024) จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ภายใต้รัฐบาลทรัมป์ 2.0 ต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย พบว่าการค้าระหว่างประเทศของไทยจะได้รับผลกระทบทั้งจากการนำเข้าสินค้าและการส่งออกสินค้า ภาคการส่งออกสินค้าจะได้รับผลกระทบผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ 1) ผลกระทบโดยตรงจากการส่งออกไปยังตลาดสหรัฐฯ 2) ผลกระทบทางอ้อมผ่านห่วงโซ่อุปทานที่ส่งออกไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และ 3) ผลกระทบจากความต้องการของคู่ค้าที่ลดลงเนื่องจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ช่องทางการส่งออกโดยตรงไปยังสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อ GDP มากที่สุด (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2025) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของเศรษฐกิจไทยที่อาจเติบโตลดลงราว 0.42–0.77% จากมาตรการภาษีของทรัมป์ทำให้ผู้ส่งออกไทยมีความสามารถในการแข่งขันลดลง เสี่ยงเสียส่วนแบ่งตลาดในสงครามการค้า นอกจากนี้การปรับภาษีทางการค้าของสหรัฐฯยังส่งผลให้การค้าโลกแข่งขันกันรุนแรงมากขึ้น เพราะเมื่อสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดบริโภคที่ใหญ่ที่สุดลดการนำเข้าลง ประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบก็จะเร่งหาตลาดใหม่เพื่อทดแทน ทำให้การแข่งขันทางการค้าในภูมิภาคอื่นรุนแรงขึ้น หากคู่แข่งของไทยสามารถลดต้นทุนและราคาได้มากกว่า หรือยกระดับคุณภาพสินค้าได้ดีกว่า ไทยก็มีความเสี่ยงสูงที่จะเสียส่วนแบ่งตลาดทั้งในตลาดสหรัฐฯและตลาดโลก (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2025)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าของผู้ส่งออกไทย
2. ศึกษาแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยเพื่อลดแรงกดดันจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์กรมีความรู้ด้านผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ส่งออกสินค้าและหน่วยงานภาครัฐของไทย

2. เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สังคมและเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยต่อยอดในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศอย่างน้อย 2 ประเทศ ผ่านการนำเข้า (imports) และการส่งออก (exports) ซึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างของแต่ละประเทศในด้านทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน เทคโนโลยี และความสามารถในการผลิต ทำให้แต่ละประเทศเลือกผลิตสินค้าที่ตนมีความถนัดหรือมีต้นทุนต่ำกว่า และแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ตนผลิตได้ไม่ตีส่งผลให้เกิดการแบ่งงานเฉพาะด้าน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และทำให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าในราคาที่เหมาะสมมากขึ้น (Monash University Indonesia, 2025)

การกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ (Trade Barriers) หมายถึง มาตรการหรือนโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลของแต่ละประเทศนำมาใช้เพื่อควบคุมหรือจำกัดการนำเข้าและการส่งออกสินค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ คุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศ รวมถึงเหตุผลด้านการเมือง ความมั่นคงของชาติ และปัจจัยทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ การกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การกีดกันทางภาษีศุลกากร และการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี (สมชนก (คุ่มพันธ์ุ) ภาสกรจรัส, 2556)

การเปลี่ยนแปลงนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบการค้าโลก ตลอดจนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออก โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ซึ่งต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของนโยบายภาษีจากประเทศคู่ค้าหลัก การอธิบายผลกระทบและการปรับตัวของผู้ส่งออกไทยสามารถอาศัยแนวคิดทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage Theory) ของ David Ricardo อธิบายว่า การค้าระหว่างประเทศสามารถเกิดขึ้นได้ ประเทศที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงไม่ควรมุ่งผลิตสินค้าทุกชนิดที่ตนเองผลิตได้ดีกว่าประเทศอื่น แต่ควรเลือกผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบเทียบสูงสุดแทนการผลิตสินค้าทุกชนิดที่ตนสามารถผลิตได้ สำหรับประเทศที่ประสิทธิภาพในการผลิตต่ำ ควรมุ่งผลิตสินค้าที่ตนมีความเสียเปรียบน้อยที่สุด และลดหรือเลิกการผลิตสินค้าที่มีความได้เปรียบต่ำ เมื่อประเทศทั้งสองเลือกผลิตในสิ่งที่ตนเองมีความชำนาญ และมีการค้าขายระหว่างกัน ก็จะช่วยให้ผลผลิตรวมสูงขึ้น การใช้ทรัพยากรเป็นประโยชน์สูงสุดและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งสองประเทศ (สมชนก (คุ่มพันธ์ุ) ภาสกรจรัส, 2556)

ทฤษฎีการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Theory) ของ Khairuddin Hashim (2005) กล่าวว่า ทฤษฎีการจัดการเชิงกลยุทธ์ทั่วไปที่กล่าวถึงนำไปใช้ได้กับองค์กรอุตสาหกรรมและภาครัฐสมัยใหม่ ได้แก่ ทฤษฎีการเพิ่มผลกำไรและทฤษฎีการแข่งขัน ทฤษฎีทรัพยากร ทฤษฎีการอยู่รอด ทฤษฎี

ทรัพยากรมนุษย์ ทัศนคติตัวแทน และทฤษฎีเชิงสถานการณ์ ซึ่งสามารถนำทฤษฎีการจัดการเชิงกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันที่รุนแรง ในสถานะสถานการณ์ที่ขาดความแน่นอนและยากที่จะคาดการณ์ การจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด การปรับแนวทางการบริหารองค์การเพื่อความอยู่รอด และการจัดการทรัพยากรภายในขององค์การให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

แนวคิดของ Ricardo (1817) อธิบายว่าภาษีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสะสมทุนและระดับการผลิตของระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากภาวะภาษีสามารถลดทรัพยากรที่ใช้ในการลงทุนและการขยายการผลิตซึ่งส่งผลกระทบต่อศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในบริบทของการค้าระหว่างประเทศ แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์อธิบายได้ว่า นโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศอาจส่งผลต่อโครงสร้างต้นทุนและความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออก เมื่อประเทศคู่ค้าเพิ่มภาษีนำเข้า ต้นทุนของสินค้าอาจเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้ส่งออกต้องปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจ เช่น การปรับโครงสร้างการผลิต การกระจายตลาดหรือการพัฒนาสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศมีผลกระทบต่อความตั้งใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทย โดย IMF Working Paper (2022) ทำการศึกษาเรื่อง The Effect of Tariffs in Global Value Chains ผลการศึกษาพบว่า ภาษีการค้าในห่วงโซ่มูลค่าโลกส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ ภาษีที่เกิดขึ้นในช่วงต้นน้ำและปลายน้ำของห่วงโซ่มูลค่าโลกมีผลกระทบต่อการทำงาน ผลผลิตภาพแรงงาน และผลผลิตภาพรวมของปัจจัยการผลิตลดลงในระดับที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ภาษีการค้าในห่วงโซ่มูลค่าโลกก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับตัวเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออก

ในบริบทของประเทศไทย นโยบายภาษีทางการค้าของประเทศไทย โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา มีความเกี่ยวข้องต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกไทย รายงานจาก Export-Import Bank of Thailand (2025) ระบุว่า ประเทศไทยได้เจรจาข้อตกลงอัตราภาษีแบบต่างตอบแทนกับประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้อัตราภาษีสินค้าจากไทยลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 19 ซึ่งเป็นระดับที่ช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลก โดยอัตราภาษีดังกล่าวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับประเทศคู่แข่งสำคัญในภูมิภาค เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากอัตราภาษีดังกล่าว เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) และเอื้อต่อการรักษาฐานการผลิตและการลงทุน รวมถึงช่วยสนับสนุนการเติบโตของการส่งออกและเศรษฐกิจในปี 2025 อย่างไรก็ตามประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎถิ่นกำเนิดสินค้าอย่างเคร่งครัดเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะภาษีเพิ่มเติม

รายงานจาก Thai National Shippers' Council (2025) ระบุว่า การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาสำหรับสินค้าจากประเทศไทยจากร้อยละ 36 เหลือร้อยละ 19 ช่วยลดแรงกดดันต่อภาคการส่งออกของไทย โดยคาดการณ์ว่าการส่งออกในปี 2025 จะเติบโตอยู่ในช่วงร้อยละ 5-7 แม้อัตราภาษี

นำเข้าร้อยละ 19 จะช่วยบรรเทาแรงกดดันต่อภาคการส่งออกบางส่วน แต่อัตราภาษีดังกล่าวยังคงเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกของไทย เนื่องจากภาวะภาษีอาจส่งผลให้ผู้ส่งออกต้องเผชิญต้นทุนที่เพิ่มขึ้นและอัตรากำไรลดลง อีกทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตภายในประเทศ รวมถึงทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นสำหรับผู้บริโภคในสหรัฐอเมริกา และก่อให้เกิดการแข่งขันด้านราคาที่สูงขึ้นในตลาดโลก อย่างไรก็ตามสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทยเสนอให้ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ผ่านมาตรการลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ การขยายตลาดใหม่ การสนับสนุนสภาพคล่องทางธุรกิจ และการกำกับดูแลมาตรฐานสินค้านำเข้าอย่างเข้มงวด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกับผลกระทบและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นสำคัญและปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิด

ที่มา: ผู้วิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย (Materials and Method) ดำเนินการตามรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 1) การศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร รายงาน และงานวิจัยที่เผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Documentary Research) เพื่อศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย การทบทวนวิจัยและแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาวิจัยและการรายงานผลการวิจัย โดยศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านภาษีศุลกากรต่อผลกระทบของนโยบายกีดกันทางการค้าต่อภาคเกษตรกรรมของสหรัฐฯ และการขาดดุลการค้า และผลกระทบของความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทยในช่วงสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน 2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้ส่งออกสินค้าและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งออกสินค้าไทยไปต่างประเทศ

เครื่องมือและการพัฒนาสำหรับการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดำเนินการศึกษาข้อมูล รวบรวม จัดกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 1) การศึกษาทฤษฎีด้านการค้าระหว่างประเทศ 2) อุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ 3) ปัญหาด้านภาษีศุลกากรต่อผลกระทบของนโยบายกีดกันทางการค้าต่อภาคเกษตรกรรมของสหรัฐฯ และการขาดดุลการค้า 4) ผลกระทบของความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าที่ส่งผลต่อการส่งออกของไทยในช่วงสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน โดยทีมผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและการพัฒนาแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) การดำเนินการสัมภาษณ์ทีมผู้วิจัยออกแบบข้อคำถามในลักษณะปลายเปิดแบบกึ่งมีโครงสร้าง ในบริบทของผลกระทบและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบันทึกข้อมูลและรายละเอียดเพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตรงประเด็นกับหัวข้อการศึกษาวิจัย โดยใช้ข้อคำถามในการสัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งออกสินค้ากลุ่มอาหารแช่แข็ง 2 ท่าน กลุ่มอาหารทะเลแช่แข็ง 2 ท่าน และกลุ่มผู้ส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคจำนวน 1 ท่าน 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ จำนวน 2 ท่าน

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการสัมภาษณ์เชิงลึกและดำเนินการสัมภาษณ์โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ด้วยวิธีการตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการ (เจ้าของธุรกิจ) หรือผู้บริหารงานด้านการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี ในกลุ่มผู้ส่งออกสินค้าประเภทกลุ่มอาหารแช่แข็ง กลุ่มผู้ส่งออกผลไม้ไทยและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งหมด 5 ท่าน ซึ่งเหตุผลที่เลือกผู้ประกอบการกลุ่มนี้ เพราะเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรในประเทศ การจ้างงานและเศรษฐกิจของประเทศที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมให้เติบโตในตลาดโลก รวมถึงการสนับสนุนการปรับตัวเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ประกอบด้วย ผู้บริหารหรือตัวแทนขององค์การและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าสู่ตลาดต่างประเทศ จำนวน 2 ท่าน ซึ่งทำการสัมภาษณ์จนกระทั่งได้ข้อมูลที่อิ่มตัว (Data Saturation) ก่อนสรุปการศึกษาวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนประกอบด้วย 1) การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร รายงาน และงานวิจัยที่เผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Documentary Research) 2) การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การรวบรวมทั้ง 2 ขั้นตอน ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ส่งออกสินค้าและผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มตัวอย่างโดยบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึก การบันทึกเสียง และการบันทึกภาพ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ทั้งหมดสู่การเรียบเรียง สรุปและรายงานผลการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) การรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศและรูปแบบการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ พร้อมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยที่ศึกษาด้านปัญหาด้านภาษีศุลกากรต่อการค้าระหว่างประเทศและผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทยสู่ตลาดต่างประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยงานวิจัยหลักประกอบด้วย ผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากรของสหรัฐฯ ต่อการส่งออกของไทย และการตอบสนองเชิงกลยุทธ์ (Legal Insight Vol. August 2025) ผลกระทบของความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าต่อการส่งออกของไทยในช่วงสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน (Siratchaya Poolsawas, 2022) และรายงานผลกระทบของนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ภายใต้รัฐบาลทรัมป์ 2.0 ต่อการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2025)

2. การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ (เจ้าของธุรกิจ) หรือผู้บริหารงานด้านการส่งออกสินค้า และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ดำเนินการการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดที่มีโครงสร้างตามบริบทของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเก็บรายละเอียดเรื่องผลกระทบและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการส่งออก (เจ้าของธุรกิจ) หรือผู้บริหารงานด้านการส่งออกสินค้าและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการส่งออกสินค้าสู่ต่างประเทศจะดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในแนวทางเดียวกัน ประกอบด้วยการสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนที่ 1) ผลกระทบของผู้ส่งออกที่ได้รับจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยสหรัฐอเมริกา และส่วนที่ 2) การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยสหรัฐอเมริกา

เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้การพิจารณา ทบทวน วิเคราะห์และกลั่นกรองเนื้อหาและเรียบเรียงเพื่อสรุปผลการศึกษาและรายงานผลการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร (Document Research) จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ผลกระทบของความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าต่อการส่งออกของไทยในช่วงสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน รวมทั้งพลวัตของการค้าโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาษีศุลกากรและข้อตกลงทางการค้าต่อธุรกิจระหว่างประเทศ มาตรการทางภาษีศุลกากรของสหรัฐฯ ต่อการส่งออกสินค้าของไทยและการตอบสนองเชิงกลยุทธ์ และอุปสรรคทางการค้าที่มีต่อโครงสร้างของห่วงโซ่อุปทานจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า รวม 10 เรื่อง พบว่า ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศจะส่งผลต่อการค้าระหว่างประเทศแบ่งออกที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม 1) ผลกระทบทางตรง คือ ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าและการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรที่สูงจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าของไทย เป็นอุปสรรคทางการค้าและทำให้มูลค่าการค้ามีอัตราลดลง ผู้ประกอบการมีต้นทุนสูงขึ้น การค้ามีอัตราการเติบโตช้าลง ที่กระทบต่อเศรษฐกิจ การเงิน อัตราการเติบโตของ GDP ภายในประเทศ และการตัดสินใจในการเข้าสู่ตลาดและการจัดการห่วงโซ่อุปทานในอนาคต 2) ผลกระทบทางอ้อม ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่ตลาดระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ การตัดสินใจด้านการลงทุนระหว่างประเทศ และความเชื่อมั่นที่ลดลงและเกิดวงจรความไม่แน่นอนทางการค้าที่สูงขึ้น

2. ผลการศึกษาด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกสินค้าไทยสู่ประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าเรียกเก็บภาษีทางการค้าหรือภาษีศุลกากรขาเข้า ทีมผู้วิจัยได้สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการส่งออกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการส่งออก ดำเนินการรวบรวมและสรุปผลการศึกษาด้านผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในภาพรวม ประกอบด้วย 5 ทางดังต่อไปนี้

2.1 ผลกระทบด้านการตลาดและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการตลาด กลุ่มผู้ประกอบการส่งออกสินค้าจะแบ่งออกเป็น ระยะสั้นและระยะยาว โดยกลยุทธ์ด้านการตลาดระยะสั้นของผู้ประกอบการไทย คือการส่งออกสินค้าให้เร็วที่สุด จัดกระบวนการและขั้นตอนในการซื้อขายให้กระชับและชัดเจน ดำเนินการการส่งมอบสินค้าให้ถึงปลายทางให้เร็วที่สุด ในช่วงเวลาที่สหรัฐฯขยายเวลาให้ใช้อัตราภาษีเดิมโดยอาศัยความร่วมมือกับลูกค้า ซึ่งกลยุทธ์นี้มีข้อจำกัด คือผู้ส่งออกอาจมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ต้องเร่งจัดหาวัตถุดิบหรือสินค้าเพื่อผลิตและส่งมอบอย่างรวดเร็ว ส่วนกลยุทธ์ด้านการตลาดในระยะยาวคือ การวางแผนขยายตลาดใหม่โดยเลือกตลาดที่ประเทศไทยมีข้อตกลงเขตการค้าเสรีหรือประเทศที่มีอัตราภาษีขาเข้าต่ำ เพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกไปยัง

ประเทศสหรัฐอเมริกาและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้เป็น “ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง” (Premium Products) เพื่อสร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้นทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

2.2 ผลกระทบด้านการผลิตการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการผลิต ผลกระทบด้านการผลิตที่ผู้ประกอบการได้รับในช่วงเวลาที่มีการประกาศปรับอัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา คือ ผลกระทบจากการที่เร่งส่งออกให้เร็วกว่าเดิม ให้ผู้ส่งออกต้องดำเนินการปรับแผนการผลิตให้ทันต่อเวลาที่ต้องดำเนินการส่งออกซึ่งอาจจะต้องสลับแผนการผลิตหรือเปลี่ยนแผนการผลิตเพื่อส่งมอบสินค้าที่มีความต้องการเร่งด่วนก่อนและในบางกรณีอาจการเพิ่มกำลังการผลิตและเพิ่มระยะเวลาในกระบวนการผลิตในแต่ละวันหรือสัปดาห์ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับการจัดหาวัตถุดิบ แรงงาน เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตและการวางแผนด้านการจัดการโลจิสติกส์ในการส่งออก 2) การวางแผนการใช้วัตถุดิบที่มีต้นทุนต่ำภายในประเทศ หรือนำเข้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรนำเข้า

2.3 ผลกระทบด้านการสวมสิทธิการส่งออกและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านถิ่นกำเนิดสินค้า การสวมสิทธิการส่งออกสินค้าไปประเทศสหรัฐส่งผลให้มีการตรวจสอบที่เข้มงวดขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องดำเนินการพิสูจน์หรือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Proof of Origin) ก่อนการส่งออก ซึ่งจะมีความซับซ้อนมากกว่าปกติในกรณีที่ใช้วัตถุดิบจากประเทศจีน ซึ่งผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกอาหารสำเร็จรูป เครื่องดื่ม หรือสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้วัตถุดิบในประเทศได้รับผลกระทบเรื่องการดำเนินการพิสูจน์หรือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Proof of Origin) ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและระยะเวลาในการดำเนินการที่ต้องวางแผนให้ทันต่อการดำเนินการตามกระบวนการส่งออกสินค้า

2.4 ผลกระทบด้านการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ความผันผวนของค่าเงินดอลลาร์จากนโยบายภาษีของสหรัฐฯ ส่งผลให้ค่าเงินดอลลาร์แข็งค่าขึ้นชั่วคราว แม้จะดูเหมือนว่าจะช่วยให้ผู้ส่งออกแลกเงินบาทได้มากขึ้นตอนส่งออก แต่ความผันผวนที่สูงทำให้ผู้ส่งออกประมาณการด้านต้นทุน ค่าใช้จ่าย หรือการตั้งราคาล่วงหน้าได้ยากกว่าปกติ และการบริหารความเสี่ยงเรื่องค่าเงินหรืออัตราแลกเปลี่ยน หากบริหารผิดพลาดส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการต้องใช้กลยุทธ์เรื่องการจัดการความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงินหรือธนาคารที่เพื่อทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

2.5 ผลกระทบด้านความเชื่อมั่นทางการค้าและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ จากนโยบายเรื่องการเรียกเก็บภาษีทางการค้าระหว่างประเทศหรือภาษีศุลกากรนำเข้าของสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่แน่นอนและมีโอกาสปรับเปลี่ยนนโยบายภาษีทางการค้าได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้นำเข้าของประเทศไทยขาดความมั่นใจในการสต็อกสินค้าเพื่อจำหน่ายในอนาคตและการคาดการณ์เรื่องต้นทุนการนำเข้าที่ยังไม่ชัดเจน จึงผลต่อการเจรจาสั่งซื้อหรือการทำสัญญาการสั่งซื้อล่วงหน้า กลยุทธ์ที่ใช้คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่ค้า ใช้วิธีการปรับตัวตามสถานการณ์และบริหารงานแบบยืดหยุ่นแต่ไม่คาดหวังยอดสั่งซื้อในอนาคตเป็นเป้าหมายหลัก แต่จะใช้ความพยายามในการหาตลาดใหม่เพื่อหาโอกาสและสร้างความ

ยั่งยืนแก่องค์กร ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจะใช้ความพยายามในการสนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ส่งออกไทยในด้านต่างๆ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษาเรื่องผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษา 1) เพื่อศึกษาผลกระทบจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าของผู้ส่งออกไทย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยในการลดแรงกดดันจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา ทีมผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพประกอบด้วย การดำเนินการ ด้านการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย

1. ผลการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร (Document Research) พบว่า ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศจะส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศแบ่งออกเป็นผลกระทบทางตรง คือ ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าและการกำหนดอัตราภาษีศุลกากรที่สูงจะส่งผลกระทบต่อส่งออกสินค้าของไทย เป็นอุปสรรคทางการค้าและทำให้มูลค่าการค้ามีอัตราลดลง ผู้ประกอบการมีต้นทุนสูงขึ้น การค้ามีอัตราการเติบโตช้าลง ที่กระทบต่อเศรษฐกิจ การเงิน อัตราการเติบโตของ GDP ภายในประเทศ การตัดสินใจในการเข้าสู่ตลาดและการจัดการห่วงโซ่อุปทานในอนาคต ส่วนผลกระทบทางอ้อมคือการตัดสินใจเข้าสู่ตลาดระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ การตัดสินใจด้านการลงทุนระหว่างประเทศ และความเชื่อมั่นที่ลดลงและเกิดวงจรความไม่แน่นอนทางการค้าที่สูงขึ้น

2. ผลการศึกษาด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการส่งออกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการส่งออกสินค้าไทยสู่ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์แบ่งออกเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

2.1 ผลกระทบด้านการตลาดและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการตลาดที่ต้องดำเนินการในระยะสั้นและระยะยาว โดยกลยุทธ์ในระยะสั้นคือการส่งออกที่เร็วที่สุดก่อนการปรับเปลี่ยนการเรียกเก็บภาษีนำเข้า เพื่อให้ผู้นำเข้าสามารถใช้อัตราภาษีเดิม ส่วนกลยุทธ์ในระยะยาว คือการวางแผนขยายตลาดใหม่โดยเลือกตลาดที่ประเทศไทยมีข้อตกลงเขตการค้าเสรีหรือประเทศที่มีอัตราภาษีนำเข้าต่ำ เพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้เป็น “ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง” (Premium Products) เพื่อสร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้นทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

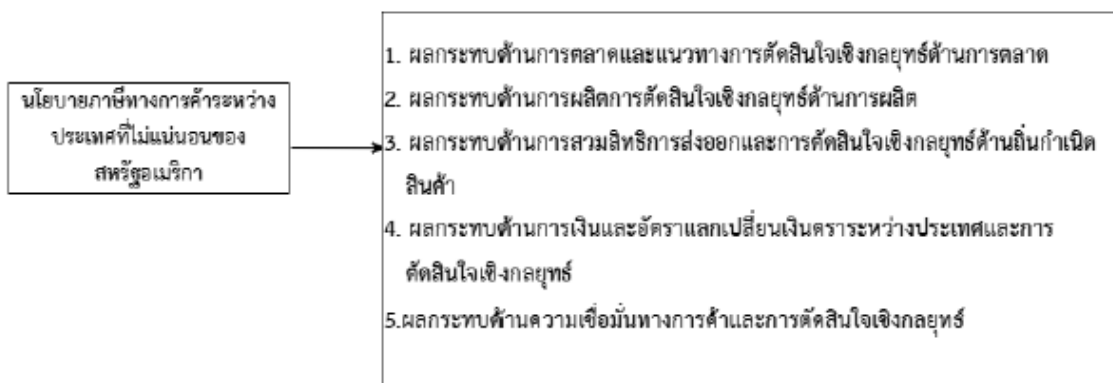
2.2 ผลกระทบด้านการผลิตการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการผลิต ผลกระทบที่ได้รับจากการเร่งส่งออกให้เร็วกว่าเดิมทำให้ผู้ส่งออกต้องดำเนินการปรับแผนการผลิตสินค้าที่มีความต้องการ

เร่งด่วน โดยการเพิ่มกำลังการผลิต เพิ่มระยะเวลาในกระบวนการผลิตในแต่ละวันหรือสัปดาห์ที่ต้องบริหารให้สอดคล้องกับการจัดการวัตถุดิบ แรงงาน ต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานและการวางแผนด้านการจัดการโลจิสติกส์ในการส่งออก และการวางแผนการใช้วัตถุดิบที่มีต้นทุนต่ำภายในประเทศ หรือนำเข้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรขาเข้า

2.3 ผลกระทบด้านการสวมสิทธิการส่งออกและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านถิ่นกำเนิดสินค้า การดำเนินการพิสูจน์ถิ่นกำเนิดสินค้า ส่งผลให้สหรัฐอเมริกามีการตรวจสอบที่เข้มงวดขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องดำเนินการพิสูจน์หรือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Proof of Origin) ก่อนการส่งออก

2.4 ผลกระทบด้านการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ความผันผวนของค่าเงินดอลลาร์ที่สูงทำให้ผู้ส่งออกประมาณการด้านต้นทุน ค่าใช้จ่ายหรือการตั้งราคาล่วงหน้าได้ยากกว่าปกติ มีโอกาสขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนสูง ผู้ส่งออกจึงต้องใช้กลยุทธ์เรื่องการจัดการความสัมพันธ์ที่ดีกับสถาบันการเงินหรือธนาคารเพื่อป้องกันความเสี่ยงและทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

2.5 ผลกระทบเรื่องความเชื่อมั่นทางการค้าและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ จากนโยบายภาษีทางการค้าที่ยังขาดความแน่นอนทำให้ผู้นำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาขาดความมั่นใจในการสต็อกสินค้าเพื่อจำหน่ายในอนาคตและการคาดการณ์เรื่องต้นทุนการนำเข้าที่ยังไม่ชัดเจน จึงชะลอการตัดสินใจสั่งซื้อ ส่งผลต่อการเจรจาสั่งซื้อหรือการทำสัญญาการสั่งซื้อล่วงหน้ากับผู้ส่งออกไทย กลยุทธ์ที่ใช้คือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคู่ค้า ใช้วิธีการปรับตัวตามสถานการณ์และบริหารงานแบบยืดหยุ่นแต่ไม่คาดหวังยอดขายสั่งซื้อในอนาคตเป็นเป้าหมายหลัก แต่จะใช้ความพยายามในการหาตลาดใหม่เพื่อสร้างโอกาสและความยั่งยืนแก่องค์กร

ภาพ 3 แสดงผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ
ที่มา: ผู้วิจัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศ พบว่า นโยบายภาษีทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าของผู้ส่งออกไทยในหลายด้าน ซึ่งสามารถจำแนกผลกระทบออกเป็น 5 ด้าน โดยผล การศึกษาบางส่วนสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 3 ด้าน ขณะที่อีก 2 ด้านเป็นข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ 1) ผลกระทบด้านการตลาดและแนวทางการตัดสินใจ เชิงกลยุทธ์ด้านการตลาด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งออกควรมีกลยุทธ์ในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้นผู้ส่งออกควรเร่งการผลิตสินค้าเพื่อทำการส่งออกก่อนช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตรา ภาษี ในระยะยาวผู้ส่งออกควรวางแผนการขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศที่มีการเจรจาการค้าเสรี เพื่อ ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ IMF Working Paper (2022) ที่พบว่าการ เปลี่ยนแปลงนโยบายภาษีในห่วงโซ่มูลค่าโลกส่งผลให้ภาคธุรกิจต้องปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจและโครงสร้าง การดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบด้านต้นทุน อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Ricardo (1817) ภายใต้ ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งอธิบายว่า เมื่อปัจจัยด้านต้นทุนหรือภาษีเปลี่ยนแปลง ผู้ส่งออก จำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ทางตลาดเพื่อรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันระหว่างประเทศ 2) ผลกระทบ ด้านการผลิตการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านการผลิต ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงอัตรา ภาษีส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับแผนการผลิต เช่น การเร่งการผลิต การเพิ่มกำลังการผลิต และการ ปรับลำดับการผลิตให้สอดคล้องกับกำหนดเวลาการส่งออก รวมถึงการเลือกใช้วัตถุดิบภายในประเทศหรือ จากประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของการศึกษาของ IMF Working Paper (2022) ที่พบว่าที่พบว่า ภาษีทางการค้าในห่วงโซ่มูลค่าโลกส่งผลกระทบต่อผลิต ภาพและโครงสร้างการผลิต ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับกระบวนการผลิตและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน เพื่อลดต้นทุน ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Ricardo (1817) ที่อธิบายว่า ภาษีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ การจัดสรรทรัพยากรและระดับการผลิต ซึ่งนำไปสู่การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อรักษาประสิทธิภาพและ ความสามารถในการแข่งขัน 3) ผลกระทบด้านการสวมสิทธิการส่งออกและการดำเนินการพิสูจน์ถิ่นกำเนิด สินค้า ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาผู้ประกอบการไทยต้อง ดำเนินการพิสูจน์หรือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Proof of Origin) เพื่อป้องกันการสวมสิทธิทางการค้า ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของรายงานของ Export-Import Bank of Thailand (2025) ระบุว่า แม้ว่า ประเทศไทยจะสามารถเจรจาข้อตกลงอัตราภาษีแบบต่างตอบแทนกับประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ อัตราภาษีสินค้าจากไทยลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 19 ซึ่งช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออก ไทยในตลาดโลกได้ในระดับหนึ่ง แต่ผู้ส่งออกไทยยังคงต้องปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าอย่าง เคร่งครัด เพื่อป้องกันการสวมสิทธิและหลีกเลี่ยงภาระภาษีเพิ่มเติม อันจะส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและ ความต่อเนื่องของการส่งออกในระยะยาว 4) ผลกระทบด้านการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่าง

ประเทศ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน โดยเฉพาะค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ผู้ส่งออกไทยเผชิญความยากลำบากในการประมาณการต้นทุน การกำหนดราคาสินค้า และการวางแผนทางการเงินล่วงหน้า เนื่องจากความไม่แน่นอนของอัตราแลกเปลี่ยนอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านผลกำไรและโอกาสขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ ผู้ส่งออกจึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน เช่น การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินหรือธนาคาร และการใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น การทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contract) เพื่อป้องกันความเสี่ยง และ 5) ผลกระทบเรื่องความเชื่อมั่นและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความไม่แน่นอนของนโยบายภาษีและต้นทุนการนำเข้าสินค้าของสหรัฐอเมริกาส่งผลให้ผู้นำเข้าขาดความมั่นใจในการวางแผนสต็อกสินค้าและการคาดการณ์ต้นทุนในอนาคต ส่งผลให้เกิดการชะลอการตัดสินใจ และลดการทำสัญญาสั่งซื้อระยะยาวกับผู้ส่งออกไทย สั่งซื้อ ผู้ส่งออกจึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ในการสร้างความสัมพันธ์การสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างคู่ค้า ใช้วิธีการปรับตัวตามสถานการณ์และบริหารงานแบบยืดหยุ่นแต่ไม่คาดหวังก่อนสั่งซื้อในอนาคตเป็นเป้าหมายหลัก แต่จะใช้ความพยายามในการหาตลาดใหม่เพื่อสร้างโอกาสและความยั่งยืนแก่องค์กร

ข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้สนใจที่จะนำผลการวิจัยเรื่องผลกระทบและแนวทางการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้ส่งออกไทยจากนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ส่งออกสินค้าสามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจส่งออกสินค้าเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน การลดผลกระทบจากนโยบายทางการค้าและภาษีศุลกากรขาเข้าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สำหรับหน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางนโยบายส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ การขยายเขตการค้าเสรีและการวางนโยบายในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมสินค้าไทยเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก และสำหรับนักศึกษาหรือนักวิชาการ สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยหรือบริการวิชาการแก่สังคม หรือนำผลวิจัยไปศึกษาต่อยอดในการวิจัยทางการค้าระหว่างประเทศ หรือการศึกษาวิจัยเชิงลึกรายอุตสาหกรรม ประกอบด้วยกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ไฟฟ้า หรืออุปกรณ์การแพทย์ หรือการศึกษาเรื่องผลกระทบของมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

สมชนก ภาสกรจรัส. (2556). *หลักการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). McGraw-Hill Education.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2568). *ประเมินผลกระทบต่อประเทศไทยจากภาษีนำเข้าของทรัมป์*. <https://tdri.or.th/2025/08/trump-tariffs-thai-impact-review/>.

- Bangkok Global Law. (2025). *Impacts of U.S. tariff measures on Thai export and strategic responses*.
- Bank of Thailand. (2025). *Impact of US trade policies under Trump 2.0 on Thailand's international trade*.
- Benigno, G., & Groen, J. J. J. (2020, March). *Uncertainty about trade policy uncertainty*. (Federal Reserve Bank of New York Staff Report No. 919). Federal Reserve Bank of New York.
- Eugster, J., Jaumotte, F., MacDonald, M., & Piazza, R. (2022). *The effect of tariffs in global value chains (IMF Working Paper No. 2022/040)*. International Monetary Fund. <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2022/02/25/The-Effect-of-Tariffs-in-Global-Value-Chains-513172>.
- Export-Import Bank of Thailand. (2025). *EXIM Thailand highlights the 19% U.S. tariff rate as a crucial factor affecting Thai exporters' competitiveness*. <https://www.exim.go.th/en/Newsroom/Press-Releases/EXIM-Thailand-Highlights-the-19-US-Tariff-Rate-as.aspx>.
- Hashim, M. K. (2005). *Strategic management*. Thomson Learning.
- Heise, S., Pierce, J. R., Schaur, G., & Schott, P. K. (2017). *Trade policy uncertainty and the structure of supply chains (Preliminary and incomplete manuscript)*. Federal Reserve Bank of New York.
- Jahan, A., & Al-Harbi, T. (2024). Global trade dynamics: The effects of tariffs and trade agreements on international business. *International Journal of Economics, Commerce, and Management*, 1(2), 32-35.
- Monash University Indonesia. (2025, June 25). *International trade: Definition, benefits and current issues*. <https://www.monash.edu/indonesia/news/international-trade-definition-benefits-and-current-issues>.
- Ricardo, D. (1817). *On the principles of political economy and taxation*. John Murray. <https://oll.libertyfund.org/quotes/david-ricardo-considered-taxation-to-be-a-great-evil-which-hindered-the-accumulation-of-productive-capital-and-reduced-consumption-1817>.
- The Nation Thailand. (2025, August 2). *Thai exporters eye growth despite US tariff concerns*. <https://www.nationthailand.com/business/economy/40053477>.